

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет

(назва інституту / факультету)

Кафедра економіко-математичного моделювання

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Інформаційні технології та моделювання в економіці

(назва програми)

Спеціальність 051 Економіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

ЕКОНОМІЧНИЙ

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: доц., к.е.н. Маханець Л.Л.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <https://emm.cv.ua/teachers/makhanets/>

Контактний тел. +38 (050) 6888939

E-mail: l.makhanets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Classroom <https://classroom.google.com/u/1/c/MTY5MjkwNjExMDcy>

Консультації <https://emm.cv.ua/grafik-konsultatsij/>
Індивідуальні консультації (за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Ознайомлення студентів з сучасними концепціями наукової творчості та з основами методології наукового пізнання та методики наукових досліджень; осягнення і генезис відкриття об'єктивних законів економічного розвитку, заснований на емпіричній основі чи математичний доказ в виконанні евристичній, пізнавальній, пояснювальній функції.

2. Метою навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці” є формування у магістрів навиків і вмінь самостійної роботи з реалізації індивідуального творчого потенціалу та підвищення ефективності наукової діяльності в процесі розв’язання наступних завдань: побудови математичних моделей економічних явищ, вибір методу їх дослідження і розробка алгоритму реалізації; моделюванні процесів і явищ з метою аналізу і оптимізації їх параметрів; розробці програми експериментальних досліджень та складанні звітів за результатами досліджень та продуціонування інтелектуального капіталу як загальнонаукових методів пізнання, так і в галузі інтелектуального моделювання, перетворення інформації в знання, формуванні розуміння реальності і технологічному втіленні наукового знання.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці” студенти повинні опанувати такі курси: “Економетрика”, “Оптимізаційні методи та моделі”, “Інформатика”.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основи абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;
- принципи академічної доброчесності;

вміти:

- проводити дослідження на відповідному рівні;
- застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень;
- збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;
- формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв’язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв’язання, беручи до уваги наявні ресурси;
- формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;

- обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці”												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість				Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	2	15	15			90		залік
Заочна												

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основи наукових досліджень												
Тема 1. Наука як сфера діяльності та продуктивна сила суспільства	14	2	2			10							
Тема 2. Теоретичні засади методології та логіки наукових досліджень	12	1	1			10							
Тема 3. Наукова проблема, гіпотеза, парадигма	14	2	2			10							
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукового пошуку	14	2	2			10							
Разом за ЗМ1	54	7	7			40							
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Етапи наукового дослідження												

Тема 5. Організація наукового дослідження	14	2	2			10						
Тема 6. Теорія і практика конкретних соціально-економічних досліджень	14	2	2			10						
Тема 7. Інструментарій економічного дослідження	12	1	1			10						
Тема 8. Опрацювання й оформлення результатів наукового дослідження	14	2	2			10						
Тема 9. Використання методології наукових досліджень у процесі підготовки кваліфікаційної (випускної) роботи	12	1	1			10						
Разом за ЗМ2	66	8	8			50						
Усього годин	120	15	15			90						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження.
2.	Етапи становлення та розвитку науки.
3.	Організація наукової діяльності в Україні.
4.	Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.
5.	Система методів дослідження.
6.	Моделювання – як спосіб пізнання навколишнього світу.
7.	Аксіоматизація знань і причинні зв'язки у методології наукових досліджень.
8.	Докази у наукових дослідженнях.
9.	Існуючі економічні парадигми.
10.	Історія виникнення Інтернету.
11.	Пошукові системи.
12.	Робота з паперовими носіями.
13.	Основні підходи до організації наукових досліджень.

14.	Системний підхід у наукових дослідженнях.
15.	Основні напрями досліджень з економіки. Види та класифікація економічних наук.
16.	Основні завдання економічного дослідження.
17.	Методи елементарної математики.
18.	Економетричні методи.
19.	Наукова монографія, наукова стаття, тези.
20.	Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні.
21.	Магістерська дипломна робота як кваліфікаційне дослідження.
22.	Оцінка на плагіат.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних робіт і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

При вивченні дисципліни застосовуються методи усного та письмового контролю, серед яких слід виокремити: експрес опитування лекційного матеріалу, аудиторне вирішення проблем до теми, проведення поточних контрольних робіт, перевірка виконання самостійних та індивідуальних завдань.

Проміжний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

Загальна оцінка з проміжного модульного контролю складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час лабораторних занять, оцінки за виконання індивідуального завдання.

Загальна кількість балів з дисципліни визначається як сума поточних та проміжних модульних оцінок.

Підсумковий контроль проводиться у письмовому вигляді і полягає у написанні білетів, які структурно складаються з теоретичних та практичних завдань.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- усне опитування;

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- розрахункові роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

1. Порядок проведення заліку

З навчальної дисципліни проводиться семестровий залік. Студенти отримують завдання, що містить три теоретичні питання з дисципліни.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку 2 теоретичних питання (по 15 балів) та одне практичне завдання. 10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю розв'язану задачу; 8 – за правильно вказані формули, однак неправильне розв'язання; 5 – за правильно вказані формули, що необхідно для розв'язку, яке однак не має числового розв'язку; 3 – за правильний хід обчислення, однак не виконаний в повному обсязі. В іншому випадку задача оцінюється в 0 балів.

Після підготовки студентами конспекту відповіді відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього студентів можуть бути задані додаткові питання.

2. Критерії оцінювання відповідей

Оцінкою "А" оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, а також подано правильний розв'язок задачі, що розкриває суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на "В" за умови розкриття теоретичного питання білету та практичного завдання, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на "С" за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення. У той же час практичні завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час практичне завдання розв'язано з деякими неточностями виставляється оцінка "D".

Відповідь оцінюється на “Е” у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та розв’язання практичного завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на “Fх”.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
6	6	7	7	6	7	7	6	8		

7. Рекомендована література –основна

1. Абрамов В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі): Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В.І. Абрамов, В.Х. Арутюнов. – К.: КНЕУ, 2005. – 178 с.
2. Абракітов В.Е. Курс лекцій “Основи наукових досліджень” / В.Е. Абракітов. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
3. Ганін В.І. Методологія соціально-економічного дослідження: Навчальний посібник для студентів ВНЗ/ В.І. Ганін, Н.В. Ганіна, К.Д. Гурова. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
4. Гарасим П.М. Методологія та методика економічних досліджень (виконання та оформлення рефератів, курсових, дипломних і магістерських робіт, тез виступів, статей, дисертацій з економіки та бухгалтерського обліку): Навчальний посібник / П.М. Гарасим, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин. – Тернопіль: Астон, 2006. – 414 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2006. – 206 с.
6. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: Підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор’єв, В.В. Шостак. – К.: Знання, 2007. – 270 с.
7. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / С.М. Соловійов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.
8. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. – К.: Знання, 2005. – 309 с.
9. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень / Г.С. Цехмістрова. – К.: Слово, 2003. – 240 с.
10. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко – К.: Знання, 2008. – 310 с.
11. Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці : метод. вказівки / уклад. :

Л.Л. Маханець, О.Ю. Вінничук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 48 с.

12. Випускна кваліфікаційна робота спеціальності 051 Економіка (освітня програма “Інформаційні технології та моделювання в економіці”: метод. рекомендації / уклад.: В.С. Григорків, О.Ю. Вінничук, Л.Л. Маханець. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. – 48 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича / www.library.chnu.edu.ua.
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського / www.nbuv.gov.ua.
3. Державний комітет статистики України www.ukrstat.gov.ua.
4. Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua.
5. Національний банк України www.bank.gov.ua.